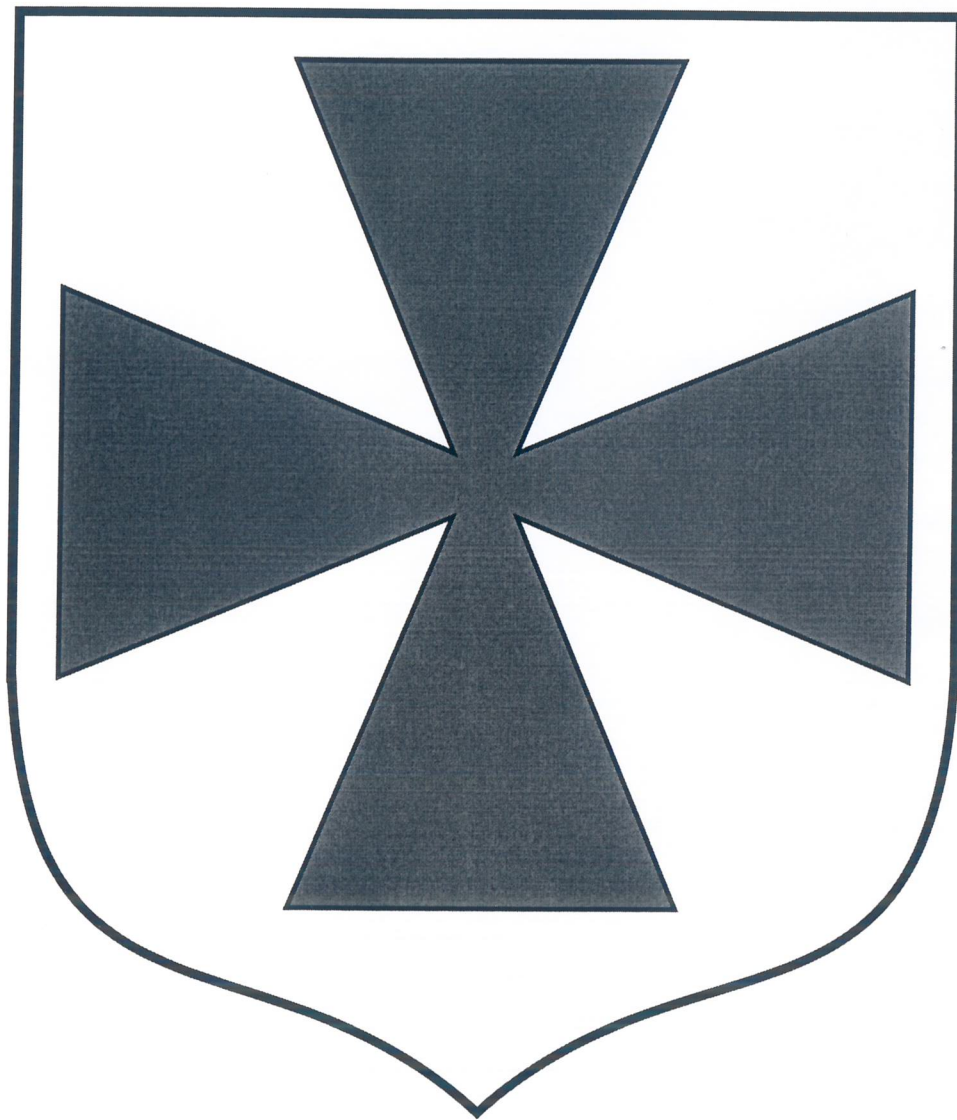

PROJEKT

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Izbicy
z dnia

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII NA ROK 2026**

Wprowadzenie

Alkoholizm, narkomania, uzależnienia behawioralne stanowią wyzwania cywilizacyjne o zasięgu globalnym. Powodują stały wzrost problemów społecznych, stwarzają zagrożenia i obniżają ogólny poziom zdrowia społeczeństwa. Problemy te niszczą zatem nie tylko jednostkę, ale przede wszystkim działają destrukcyjnie na podstawową grupę społeczną jaką jest rodzina. Szereg negatywnych skutków związanych z uzależnieniami powoduje szkody w wielu dziedzinach życia ludzi i prowadzi do kolejnych negatywnych zjawisk społecznych jakimi są: ubóstwo, bezrobocie, przemoc domowa czy wykluczenie społeczne. Organizując pomoc należy mieć zatem na uwadze zarówno osoby uzależnione jak i członków rodziny, którzy zmagają się z uzależnieniem bliskiej osoby. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii to program, którego podstawowym celem jest nie tyle wyeliminowanie negatywnych zjawisk społecznych, ale tworzenie takich warunków, aby im skutecznie przeciwdziałać poprzez m.in. profilaktykę i edukację, a w przypadku wystąpienia - systemowe, w sposób profesjonalny i zintegrowany udzielanie pomocy zarówno osobom uzależnionym jak i ich rodzinom.

Program ten jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych oraz naprawczych, zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu i używania narkotyków oraz do ograniczenia występowania uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Gminy Izbica. Sposoby realizacji zadań ujętych w programie dostosowane są do potrzeb i możliwości ich realizacji w gminie i w oparciu o posiadane zasoby. Działania zaproponowane w ramach Gminnego Programu nastawione są na zapobieganie i ograniczenie występowania uzależnień oraz problemów społecznych związanych bezpośrednio z nimi. Gminny program obejmuje działania profilaktyczne oraz pomocowe skierowane do dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy. Problematyka uzależnień wymaga szerokiego podejścia interdyscyplinarnego, a wszelkie podejmowane w jej ramach działania powinny mieć charakter długofalowy.

Zgodnie z tym co stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną ludzi uzależnionych, należy do zadań własnych gminy – takich zatem, które samorząd realizuje względnie samodzielnie - gdyż w ramach obowiązującego prawa ma na to zagwarantowane środki. Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 poz. 1939) przeciwdziałanie narkomanii realizuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności przez: działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną oraz profilaktyczną; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych; ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych.

W związku z powyższym realizacja zadań własnych jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Profilaktyka rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii należą do zakresu działania Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Program jest efektem działań samorządu lokalnego odpowiedzialnego za zdrowie fizyczne i psychiczne mieszkańców, właściwe wychowanie młodego pokolenia, ład i porządek publiczny, promocję zdrowego sposobu życia. Poprzez realizację Programu wychodzi się naprzeciw najbardziej istotnym problemom społeczności Miasta i Gminy w obszarze profilaktyki uzależnień. Celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych oraz przemocy, poprzez niwelowanie istniejących problemów, jak również zmniejszanie ich skutków.

Program uwzględnia działania związane z profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych, problemów z nadużywaniem substancji psychoaktywnych, a także uzależnień behawioralnych, nałogów oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, które są działaniami długofalowymi, konsekwentnie wdrażanymi, oraz systematycznie prowadzonymi na terenie gminy, co w dużym stopniu warunkuje skuteczność. Program jest tak opracowany aby możliwe było angażowanie wielu podmiotów, jak również doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami względem podejmowanych działań. Zakłada podjęcie i zintegrowanie działań na równych poziomach tj. poprzez instytucje, oświatę, służbę zdrowia, służby społeczne, organizacje pozarządowe, co będzie miało wpływ na całe życie społeczne. Zadania realizowane będą przez jednostki organizacyjne oraz organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Izbica. Niniejszy Program został opracowany w oparciu o doświadczenia zebrane podczas jego realizacji w poprzednich latach i przy uwzględnieniu posiadanych zasobów i możliwości.

I Cele i założenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii.

Samorząd gminny na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2023 poz. 2151) w związku z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 poz. 1939) ma obowiązek przyjmować i realizować gminne programy profilaktyki. Od 2022 roku elementem działań edukacyjnych i profilaktycznych prowadzonych w ramach gminnych programów jest także przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym. Zadania gmin w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom są zadaniami własnymi, a samorząd ma wskazane źródło finansowania, czyli dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Działania uwzględnione w Gminnym Programie Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2026 kierowane są do wszystkich mieszkańców naszej gminy - dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, które same mogą mieć lub są zagrożone problemami wynikającymi z nadużywania alkoholu. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska nadużywania alkoholu, substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, przemocy w rodzinie, oraz szkód społecznych tym spowodowanych.

Do głównych celów programu należy:

1. zmniejszanie ilości alkoholu spożywanego przez młodzież oraz ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych,
2. ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych spożywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w szczególności przez osoby nieletnie,
3. ograniczenie ilości nowych przypadków uzależnienia,
4. zmniejszenie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego (przemocy, zaniedbań), udzielanie pomocy osobom i rodzinom, w których występują zjawiska dysfunkcji związane z uzależnieniami i przemocą domową,
5. zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym,
6. promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podnoszenie poziomu wiedzy o szkodliwości i zagrożeniach wynikających z uzależnień poprzez działalność profilaktyczną.
7. ograniczenie globalnego spożycia alkoholu i zmiana struktury jego spożycia,
8. zwiększenie zasięgu pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz ofiar przemocy w rodzinie,

9. zwiększenie dostępu do oferty pomocowej poprzez wspomaganie instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, innych uzależnień oraz przemocy domowej.

II Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, substancji psychoaktywnych i psychotropowych, uzależnień behawioralnych oraz nałogów.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe, uzależnienia behawioralne, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
4. Tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu, narkotyków, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach środowiskowych, opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych. Udział w ogólnopolskich kampaniach i organizacja inicjatyw lokalnych dotyczących profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń osób fizycznych, służących profilaktyce uzależnień oraz przemocy w rodzinie.

III Sposoby realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok

1. **Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych. Realizacja wymienionego zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:**
 - a) współpracę z zakładami leczenia odwykowego wspomagającymi proces zdrowienia osób uzależnionych,
 - b) finansowanie szkoleń, zajęć terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych, oraz dla członków ich rodzin,
 - c) zakup pomocy terapeutycznych, tj. fachowe czasopisma, plakaty, ulotki, broszury itp.,
 - d) doposażenie w sprzęt biurowy niezbędny do prac komisji.
2. **Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe, uzależnienia behawioralne, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:**
 - a) w celu ograniczenia rozwoju zjawisk patologicznych - prowadzenie rozmów interwencyjno – motywujących poprzez wzywanie osób zgłoszonych jako nadużywające alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych na rozmowy w celu pouczenia o szkodliwości i skutkach tych uzależnień, pouczenia do zaprzestania spożywania alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych lub poddania się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu, ostrzeżenia o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy.

- b) kierowanie osób nadużywających alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych na terapię lub na przeprowadzanie badań przez biegłego i psychiatrę w celu ustalenia stopnia uzależnienia, wydania opinii oraz wskazania zakładu leczenia odwykowego.
- c) przygotowanie dokumentacji do Sądu Rodzinnego w Zamościu o wszczęcie postępowania do zastosowania leczenia wobec osób, które nie wyrażają zgody na dobrowolne leczenie odwykowe.
- d) współpraca z Poradnią Zdrowia Psychicznego w Krasnymstawie i Poradnią Zdrowia Psychicznego w Zamościu
- e) składanie wniosków do dzielnicowego Posterunku Policji w Izbicy o objęcie rodziny patologicznej nadzorem i wizytami kontrolnymi.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży. Tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu, substancji psychoaktywnych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach środowiskowych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych. Udział w ogólnopolskich kampaniach i organizacja inicjatyw. W ramach zadania będą ponadto realizowane programy edukacyjno – informacyjne mające na celu promocję zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień. Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez:

- a) organizacja szkoleń dot. profilaktyki uzależnień w szkołach, świetlicach środowiskowych działających na terenie gminy,
- b) wspieranie realizacji programów profilaktycznych, organizacji konkursów w placówkach oświatowych oraz pozaszkolnych zajęć i programów profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży,
- c) dofinansowanie letniego i zimowego wypoczynku (kolonie obozy, zimowiska) o charakterze profilaktyczno-zdrowotnym dla dzieci i młodzieży uwzględniających zagadnienia dotyczące rozwoju umiejętności społecznych, przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie,
- d) wspieranie realizacji programu wczesnej interwencji w szkołach i świetlicach środowiskowych,
- e) udzielanie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od narkotyków,
- f) profilaktyka uniwersalna rozwijająca kompetencje wychowawcze rodziców lub osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w świetlicach,
- g) działalność profilaktyczna i edukacyjna:
 - organizacja prelekcji, szkoleń z zakresu problemów narkomanii wśród dzieci i młodzieży;
 - wspieranie realizacji programów profilaktycznych w szkołach, świetlicach;
 - organizacja pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży;
- h) działalność informacyjna, edukacyjna oraz szkoleniowa w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych,
- i) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów uzależnień
- j) organizowanie konkursów w różnej formie, które mają pokazać, że nawet w trudnych

warunkach można i trzeba stawiać na profilaktykę i przeciwdziałanie problemom uzależnień oraz ich szkodliwości dla zdrowia,

k) pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

4. Wspomaganie organizacji i instytucji działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnień behawioralnych oraz przemocy w rodzinie. Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez:

a) udzielanie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej rodzinom w których występują problemy uzależnień poprzez współpracę z Posterunkiem Policji oraz instytucjami znajdującymi się poza terenem gminy poprzez:

- dofinansowanie terapii dla osób uzależnionych z terenu gminy,
- dofinansowanie Szpitala Psychiatrycznego w przypadku hospitalizacji pacjentów nadużywających napoje alkoholowe z terenu naszej gminy.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie przestrzegania zasad zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia, osobom nietrzeźwym, przestrzegania zakazu reklamy i promocji, przestrzegania zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

6. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

IV Współrealizatorami zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 są:

- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Izbicy,
- Pełnomocnik Burmistrza Miasta i Gminy Izbica ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Izbicy,
- Posterunek Policji w Izbicy,
- Placówki Oświatowe z terenu Miasta i Gminy Izbica,
- Samorządowy Ośrodek Kultury i Sportu w Izbicy,
- Centrum Turystyczno-Edukacyjno-Kulturalne w Izbicy,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Krasnymstawie i Poradnia Zdrowia Psychicznego w Zamościu,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Sąd Rejonowy w Zamościu,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

V Sposoby realizacji Gminnego Programu Profilaktyki.

Realizacja niniejszego programu nastąpi poprzez:

1. Opracowanie i realizowanie na terenie szkół i innych placówek oświatowo - wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej.
2. Organizowanie konkursów, pogadek w świetlicach szkolnych na temat szkodliwości spożywania napojów alkoholowych i narkotyków i uzależnień behawioralnych.
3. Objęcie opieką pozaszkolną dzieci i młodzież z rodzin z problemami alkoholowymi poprzez wspieranie finansowe świetlic szkolnych jak również świetlice działającej przy Klubie Sportowym w Izbicy.
4. Organizowanie zajęć sportowych, plastycznych, muzycznych.
5. Organizowanie spotkań i prelekcji na temat szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, zażywania narkotyków, uzależnień behawioralnych.
6. Zakup sprzętu sportowego w celu upowszechnienia kultury i sportu służące ograniczeniu i odwróceniu uwagi od uzależnień.
7. Organizacja w okresie wakacji i ferii zimowych zajęć dla dzieci i młodzieży w szczególności z rodzin z problemami uzależnień.
8. Dofinansowanie wycieczek, obozów, kolonii dla dzieci z rodzin ubogich oraz z problemami alkoholowymi i narkotykowymi.
9. Współpraca z GOPS, Samorządowym Ośrodkiem Kultury i Sportu, Centrum Turystyczno-Edukacyjno-Kulturalnym, Dyrektorami Placówek Oświatowych.
10. Finansowanie widowisk i spektakli teatralnych poświęconych profilaktyce uzależnień.
11. Finansowanie, dofinansowania instytucji sportowych działających na terenie Miasta i Gminy Izbica, które skupiają dzieci i młodzież.

VI System monitoringu i ewaluacji

Monitorowanie stanu problemów narkotykowych na terenie Gminy Izbica we współpracy z jednostkami organizacyjnymi, organizacjami i instytucjami, których zadania są zbieżne z celami niniejszego programu poprzez:

- a) prowadzenie badań ankietowych dotyczących skali zjawiska nadużywania alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych,
- b) tworzenie sieci wymiany informacji między tymi instytucjami, zbieranie danych statystycznych,
- c) analizowanie sprawozdań i badań statystycznych poprzez diagnozę społeczną wśród mieszkańców Gminy Izbica, a przede wszystkim dzieci i młodzieży.

VII Rozpatrywanie wniosków w sprawie otrzymania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rozpatrywanie wniosków złożonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i wydawanie na nie postanowień w sprawie wydania pozwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z podjętą przez Radę Miejską Uchwałą w sprawie ustalenia limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży alkoholu na terenie gminy.

VIII Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Członkom Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za każdy udział w posiedzeniu komisji w wysokości 170,00 zł. brutto.
2. Za każdy udział w kontroli placówek sprzedających napoje alkoholowe – 170, 00 zł. brutto.
3. Wynagrodzenie miesięczne sekretarza komisji – 1008,00 zł. brutto.
4. Podstawę do wypłacenia wynagrodzenia za posiedzenia i przeprowadzone kontrole stanowi lista wypłat i lista obecności sporządzona przez sekretarza komisji i upoważnionego pracownika urzędu.

IX Postanowienia końcowe.

1. Źródłem finansowania Programu są środki pozyskiwane z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Za realizację programu odpowiedzialny jest Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom.
3. Zgodnie z art. 41 ust. 2b ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2023, poz. 2151 z późn. zm.), Burmistrz sporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada Radzie Miejskiej w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

**Sprawdzono pod względem
formalno-prawnym**

10.10.2024
RADA MIEJSKA
10.10.2024